

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“

200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Povinnosti k Bohu a povinnosti k člověčenstvu a národu nemohou býti od sebe odděleny, a kdo praví o sobě, že Bohu slouží, lidu však škoditi chce, tentž lže, církev není na světě kvůli sobě, nýbrž kvůli lidstvu; tyto zásady, myslím, že musejí být pravidlem života pro každého liberálního kněze“.

(Slovan 24. srpna 1850)

II.

Havlíček měl k víře po celý život velmi niterný vztah, sám se jako mladý muž rozhodoval pro kněžskou dráhu, protože byl přesvědčen, že jako kněz bude moci působit ku prospěchu lidí víc než v jiných profesích. Jeho zkušenost z pražského semináře a vyloučení z něj ho samozřejmě poznamenaly, ale některé přátelské vztahy navázané během studia zůstaly pevné po celý Havlíčkův život, např. s F. J. Řezáčem či Františkem Mudrou. Náboženskými otázkami i fungováním církve se Havlíček zabýval průběžně, a to ve své publicistické i beletristické tvorbě. Velmi podrobně sledoval např. od dubna do června 1849 biskupské shromáždění, které se konalo ve Vídni. Využil této příležitosti k tomu, aby kriticky hodnotil působení církevní hierarchie. Psal o hmotném zajištění biskupů, kteří se ukazují lidu jen v nákladných ornátech, kteří při svých obrovských peněžních příjmech nedají spolupracovníkům, kaplanům a obecně nižším duchovním tolik, aby byli dostatečně zabezpečeni. Havlíček mnohé své pozdější texty, věnované církevním poměrům, shrnul samostatně v *Epištolách kutnohorských*.

III.

Zdeněk R. Nešpor, *„Věřím, že o něm nebudu nikdy nic jistého vědět, aneb religiozita K. H. B.“*, in: H. Bouchal, A. Říman (eds.), K. H. B.: Karel Havlíček Borovský 1821–1856, Havlíčkův Brod 2011, s. 111–136; Magdaléna Pokorná, *„Člověče, přičiň se, Pán Bůh ti požehná“: Havlíčkova reflexe biskupského shromáždění ve Vídni v roce 1849*, in: Novinář Karel Havlíček a jeho evropské ohlasy, Praha 2019, s. 38–47.

